

IV

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2011

ი 6 ს ტ რ უ ქ ც ი ა

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!

პასუხების ფურცლის გაგევა დაუშვებელია!

ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ქართული ენა; II. ქართული ლიტერატურა; III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება.

დავალებების ერთი ნაწილის შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უკრედიტული მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უკრედიტული მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უკრედიტული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

I და II ნაწილების შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ტესტის ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანით ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (ან N1 ან N2) და უნდა შესასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) წერითი დავალებაც.

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჰერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

წერითი დავალების შავი ვარიანტის დასაწერად ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია რამდენიმე გვერდი.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დაგალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნაშრომი არ გასწორდება!

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ქართული ენა

- (4) 1. კონტექსტის გათვალისწინებით შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელია ტექსტში ხაზგას-მული სიტყვების შესაფერისი ანტონიმები.

ა) გათოშილი. ბ) განიერი. გ) გაყინული. დ) თბილი. ე) მაგარი. ვ) გაცრი. ზ) გვეუნარები. ო) სქელი. ი) ფართო. ქ) ხშირი.

ჩრდილოეთ და სამხრეთ პოლუსებზე (1)რბილი კლიმატია. ანტარქტიდას ყველაზე (2)თხელი ყინულოვანი ფენა აქვს. არქტიკას წრიულად ერტყმის გარს ტუნდრა. მის თვალუწვდენელ სივრცეში მცენარეები მხოლოდ ზაფხულში ჩნდება, მაშინ, როცა ნიადაგი მიწის ზედაპირზე არის (3)ცვიდვი, ხოლო სიღრმეში – (4)გამლოვალი.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უჯრედებში აღნიშნეთ X-ით.

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	ო	პ
1.	☐									
2.	☐									
3.	☐									
4.	☐									

- (7) 2. ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და სინტაქსური შეცდომები. რამდენიმე წინადადებაში თითო-თითო შეცდომაა, რამდენიმე წინადადება კი უშეცდომოა.

თუ წინადადებაში შეცდომაა დაშვებული, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ პირველი რიგის შესაბამის უჯრედში, ხოლო თუ წინადადებაში შეცდომა არაა, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ მეორე რიგის შესაბამის უჯრედში.

I შეცდ. უშეცდ.	II შეცდ. უშეცდ.
1. ასტრონომიის განვითარებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს ალექსანდრიელმა მეცნიერებმა.	☐ ☐
2. ისინი რამდენიმე საუკუნეების განმავლობაში კუთხის საზომი ხელსაწყოს გამოყენებით აკვირდებოდნენ პლანეტებს.	☐ ☐
3. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე II საუკუნეში ცნობილმა ალექსანდრიელმა ასტრონომმა პიპარქემ შეადგინა 1000-ზე მეტი ვარსკვლავის კატალოგი.	☐ ☐
4. პიპარქემ ისინი სიკაშვაშის მიხედვით დაჲყო პირველი და მეორე სიდიდის ვარსკვლავებად და განსაზღვრა ცაზე მათი მდებარეობა.	☐ ☐
5. იგი ფიქრობდა, რომ ყველა ვარსკვლავი დედამიწიდან თანაბარი მანძილითაა დაშორებული და მათ ერთმანეთისაგან მხოლოდ სიკაშვაშე ანსხვავებს.	☐ ☐
6. ეს სხვაობა მას ვარსკვლავის ზომაზე ეგონა დამოკიდებული და ამიტომ ყველაზე კაშკაშა ვარსკვლავებს პირველი სიდიდისა უწოდა.	☐ ☐
7. პიპარქემ სწორად განსაზღვრა მოვარის ზომები და თითქმის ზუსტათ გამოიანგარიშა მზის წელიწადის ხანგრძლივობა.	☐ ☐

- (14) 3. ტექსტში დაშვებულია 13 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, კუნძულიური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. გაახსრეთ ეს შეცდომები და ხარვეზები და გადაწერეთ ტექსტი ისე, რომ მასში არც ერთი სხვა ცვლილება არ შეიტანოთ.
დავალების მაქსიმალური შეფასებაა 14 ქულა. გაითვალისწინეთ, ქულები დაგაკლდებათ ოქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში დაშვებული თითოეული შეცდომის, ხარვეზისა თუ უზუსტობის გამო.

სანამ მტკვარი ჯებირებში მოექცეოდა დედაქალაქში რამდენიმე დიდი თუ მცირე კუნძული იყო, რომელიც თავად-აზნაურობას ეკუთვნოდა. მათ შორის სიდიდით გამოირჩეოდა ვორონცოვის ხიდთან მდებარე კუნძული. იგი ბევრი ხნის განმავლობაში ორბელიანების საკუთრება იყო.

მე-19-ე საუკუნის დამდეგს კუნძული გენერალი მადათოვის მფლობელობაში გადავიდა. მას, როგორც ოჯახის მეგობარს ორბელიანების მემკვიდრეებმა კუნძულიც დაუთმეს და სასახლის გვერდით არსებული მიწის ნაკვეთიც. იმ დროიდან თბილისელები კუნძულს მადათოვისას უწოდებდნენ. მსხმოიარე ბაღებით განთქმული კუნძული ახალი მეპატრონების ხელში გაპარგახდა. მოგვიანებით იმათმა ბაღები გაჩეხეს, რადგან აქ მცირე საწარმოები დაეთვალისწინებათ. ამით მათ კუნძულს სხვა ფუნქცია შეძინეს. გასული საუკუნის 30-ან წლებში მდინარის ტოტი ამოაზრეს და კუნძულმაც არსებობა შესწყვიტა.

(15) 4. იმსჯელეთ თანამედროვე სკოლის შესახებ შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- თქვენი აზრით, როგორი უნდა იყოს მშობლისა და სკოლის ურთიერთობა;
- რამდენად არის ჩართული ჩვენი საზოგადოება სასკოლო ცხოვრებაში;
- რა ნაბიჯები უნდა გადაიდგას, რომ სკოლამ კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი როლი შეასრულოს საზოგადოების ცხოვრებაში.

შეარჩიეთ ტექსტის შესაბამისი სტილი. ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტექსტში გამოყოფილია ადგილი შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ იგი).

გაითვალისწინეთ: არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნაშრომი არ გასწორდება!

შავი სამუშაოსათვის

II. ქართული ლიტერატურა

- (5) 5. იაკობ ხუცესის ოხზულებაში „შუშანიკის წამება“ გვითხულობთ:

მაშინ მრქეა მე წმიდამან შუშანიკ: „ხუცეს, მოუძღვანო სამკაული ესე მისი? ნუუბუჟი ითხოვდეს, რამეთუ მე ამას ცხორებასა არღარად მეხმარების!“ ხოლო მე ვარქუ: „ნუ რას ისწრაფი, იყოს შენ თანა“. და ჩუქნ-ლა ამას განვიზრახევდით, მოვიდა ყრმაი ერთი და ოქეა: „იაკობ მანდა არსა?“ და მე ვარქუ, ვითარმედ: „რაი გინების?“ და მან მრქეა: „უწესს პიტიახში“. და მე დამიკვირდა, თუ რაისა-მე მიწესს ამას ჟამსა, და მივისწრაფე და მივედ. და მან მრქეა მე: „უწყია, ხუცეს? მე ბრძოლად წარვალ ჰონთა ზედა და ჩემი სამკაული მას არა დაუტეო, ოდეს-იგი არა ჩემი ცოლი არს. იპოოს ვინმე, რომელმან განკაფოს იგი. მივედ და მომართუ იგი ყოველივე, რაიცა რაი არს“. ხოლო მე მივედ და უთხარ წმიდასა შუშანიკს. ხოლო მან განიხარა ფრიად, და მადლი მისცა დმერთსა, და ყოველივე მომიძღუანა და მივართუ პიტიახშა. და მან მიიღო ჩემგან, აღიხილა, და იპოვა ყოველი გაბულებად, და კუალად თქქა: „მერმევა იპოოს ვინმე, რომელმან ესე შეიმკოს“.

1. გადმოყვით შუშანიკის სიტყვები, რომლებშიც ჩანს მისი დამოკიდებულება საერო დიდების მიმართ (ციტირება დაუშვებელია!).
   - 2. განმარტეთ, საიდან ჩანს, რომ ვარსკენმა იცოდა – ხუცესი დედოფლის სენაკში იმყოფებოდა.
  - 3. განმარტეთ, რას ნიშნავს სიტყვა „განკაფოს“.
  - 4. განმარტეთ, რა ემოცია გამოხატა შუშანიკმა მაშინ, როდესაც გაიგო, რომ ვარსკენი სამკაულებს ითხოვდა.
  - 5. ამოიწერეთ ვარსკენის სიტყვები, რომლებშიც ჩანს, რომ ის მეორედ არ დაქორწინებულა (არა უმეტეს სამი სიტყვისა).

- (5) 6. ავთანდილი ეუბნება ვაზირს:

„მევე ანუ მისნი სპანი, ნეტარ, ხელსა რასა მხდიან!

„**କାଳୀ ପାଦ ପାଦରେ ପାଦରେ, ପାଦରେ, ପାଦ ଏହିପାଦରେ**.
ଧରି, ଯେତାମର୍ଦ୍ଦିତ ଶୁଣିବାକୁ ପାଦରେ, ଧରିଲୁଗାନ୍ତରେ ପାଦରେ.

სვ, გრანული ქცევები, გაერთიანდა ცისაკა ძღვე.

აწ, ვაზირო, მაგა პირსა გული კრული ვით მოგთმინდეს?
 რკინა, ჩემი მონაცვალე, ხამს გაცვილდეს, არ გატინდეს;
 ვერ გარდვიხდი ცრემლთა მისთა, ჯეონიცა თვალთა მდინდეს,
 მოქემარე, ნუთუ ჩემგან მოხმარება შენცა გინდეს!“

1. დაასახელეთ მიზეზი, რომლის გამოც ავთანდილი ვეღარ გამოადგება მეფესა და მის „სპას“ (ციტირება დაუშვებელია!).
2. განმარტეთ, რა აგალდებულებს ავთანდილს, რომ ტარიელის დასახმარებლად წავიდეს.
3. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც ტარიელის მდგომარეობაა გადმოცემული.
4. განმარტეთ, რის თქმა სურს ავთანდილს სიტყვებით: „რკინა, ჩემი მონაცვალე, ხამს გაცვილდეს, არ გატინდეს!“.
5. განმარტეთ, რას პპირდება ავთანდილი ვაზირს.

- (5) 7. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი ილია ჭავჭავაძის მოთხოვნიდან „კაცია-ადამიანი?!“:
- ქართველები იტყვიან: ვისაც ბალანი ბლომად აქვს ტანზედ მოდებულიო, ის ბედნიერია. მართალიც არის, პირუტყვები სულ იმისაგან არიან ბედნიერნი! თუ ეს ტყუილია, ბევრი ჩვენგანი პირუტყვობას რადა ჰცდილობს? იმისთვის, რომ პირუტყვები ბედნიერნი არიან, ბედნიერები კიდევ იმისთვისა, რომ ტანზედ ბალანი აქვთ. ლუარსაბის ტანისა კი რა მოგასსენოთ და გული კი, რო გენახათ, ღორის ჯაგარსავით მოდებული ჰქონდა, ასე რომ მრავალ საეჭვო სულიერებს შეეძლოთ შიშიანობის დროს აქ თავი შეეფარათ, მაგრამ... მაგრამ რა? განა ლუარსაბი ბედნიერი არ იყო?.. რა უჭირდა ლუარსაბსა? ფერი აკლდა, თუ ხორცი? რა, სხვა უხეირო გაცსავით, ფიქრი და ზრუნვა ძილს დაუფრთხობდა, მადას წაართმევდა? ფერი კარგი ჰქონდა, ხორცი უკეთესი, სმა-ჭამა და ძილი ხომ რადა. მეტი რა უნდა ქართველ კაცს, რომელიც ბედს და უბედობას ბალნით არჩევს, და რომლისათვისაც ბედს თუ ხვედრს დაუნიშნავს, რომ თავისი დღენი ქუდით უნდა ბუზს ერეკებოდეს.
1. განმარტეთ, ავტორის რა დამოკიდებულება ჩანს იმ ქართველთა მიმართ, რომელთაც სჯერათ: „ვისაც ბალანი ბლომად აქვს ტანზედ მოდებულიო, ის ბედნიერიაო“.
  2. განმარტეთ, რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „გული კი, რო გენახათ, ღორის ჯაგარსავით მოდებული ჰქონდა“.
  3. ამოიწერეთ, რა არ არღვევს ლუარსაბის უშფოთველ ცხოვრებას (არა უმეტეს სამი სიტყვისა).
  4. განმარტეთ, რა არის, ლუარსაბის აზრით, ადამიანის დანიშნულება.
  5. განმარტეთ, ქართველი ადამიანის რა თვისებას აკრიტიკებს ავტორი ბოლო წინადადებაში.

- (5) 8. პოემაში „გველის მჭამელი“ ვაჟა-ფშაველა აღწერს ფერისცვალებას, რომელიც განიცადა მინდიამ ქაჯთა საკვების გასინჯვის შემდეგ:

გულის ხედვა და თვალების,
 როგორც ბრძას და ყრუვს, გაეხსნა...
 რაც კი რამ დაუბადია
 უფალს სულიერ-უსულო,
 ყველასაც თურმე ენა აქვს,
 არა ყოფილა ურჯულო.
 ამას ჰგრძნობს, უკვირს თვითონაც

ტყვეს თვის ბუნების ცვალება.
 შეიგნო, ჭამა გველისა
 ქაჯთაგან იყო ზმანება.
 სიბრძნე აჩვენეს გველადა,
 რომ ჰზიზღებოდა საჭმელად,
 თუმც „შენც ჭამეო, მინდიაგ“,
 არა ზარობდენ სათქმელად.

1. განმარტეთ, ავტორის თქმით, რატომ იყო ფერისცვალებამდე მინდია „ბრძა“ და „ყრუ“ (ციტირება დაუშვებელია!).
2. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც ჩანს, რომ სამყაროში საგნებსა და მოვლენებს გარკვეული უნარი აერთიანებს.
3. დაასახელეთ, მინდიას რა რეაქცია მოჰყვა მისსავე ფერისცვალებას..
4. განმარტეთ, კონკრეტულად რა ხერხს მიმართეს ქაჯებმა, რომ მინდიასათვის სიბრძნისადმი ზიარება არასასურველი ყოფილიყო.
5. განმარტეთ, რატომ სთავაზობდნენ ქაჯები მინდიას, გაესინჯა მათი საჭმელი (ციტირება დაუშვებელია!).

- (5) 9. კოლაუ ნადირაძის ლექსში „25 თებერვალი, 1921 წელი“ გაითხულობთ:
- მშობელო დედავ, ისევ გაგყიდეს,
ისევ წამების ჯვარი აგყიდეს,
არ შეგიბრალეს, კვლავ არ დაგინდეს!
თოვდა და თბილისს ებურა თალხი,
დუმდა სიონი და დუმდა ხალხი.
- დაცხრა კოჯორი და ტაბახმელა,
მხოლოდა თოვლი ცვიოდა ნელა,
ეფინებოდა გმირების გვამებს –
განგმირულ მკერდებს, დალეჭილ მკლავებს,
და უძრავ იყო თებერვლის დამე.
1. დაახახელეთ, რას მიემართება სიტყვები „მშობელო დედავ“.
  2. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც თავს დამტკიცდარი „უბედურება შედარებულია მაცხოვრის ვნებებთან.“
  3. დაახახელეთ, რა მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული მეოთხე სტრიქონში.
  4. განმარტეთ, საზოგადოების რა სულიერი მდგომარეობაა გამოხატული სტრიქონში: „დუმდა და სიონი და დუმდა ხალხი“.
  5. განმარტეთ, რა იგულისხმება სტრიქონში: „დაცხრა კოჯორი და ტაბახმელა“.

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ურადღებით წაიკითხეთ გივი გეგეჭკორის ლექსი „გინ იდგამს თავზე ეკლის გვირგვინს?“:

- I. ვინ იდგამს თავზე ეკლის გვირგვინს?
ვინ მენავეა?
იმისი ნავი სად დაცურავს ან სად აბია?
იგი ჩვენს ნავში როდის იჯდა?
და თუკი იჯდა,
თუ გარჯილა და ნავში წყალი თუ უხაპია?
- II. სად იყო მაშინ, როცა ხეზე ავიდა ფიტრი?
რად მივაჩნივართ ყველა ბრიყვებად.
ვინ იდგამს თავზე ეკლის გვირგვინს?
ის ხომ არ არის,
მისი სიმძიმით ვინც უთუოდ მოიდრიკება?
- III. თუ მატიანის ფოლიანტზე არ გაიჭყლიტა,
რა ქნა ისეთი, რომ იმისთვის სხვა რამ მცირეა?
ო, ეკლის გვირგვინს იქნებ იგი ეპოტინება,
ვინც ხალხს ზვარაკად ვერასოდეს შეეწირება?
- IV. ის ხომ არ იდგამს ეკლის გვირგვინს,
ვინც სხვებს ზევიდან
ისე დაჰყურებს, როგორც თაგუნებს?
ვისაც პგონია, რომ საქართველო
მისი რჩეული სიყვარულის ღირსია მხოლოდ
და გულზე ხელებს ვინც იბრაგუნებს?
- V. მამულს თავისი სიყვარული რომ უწყალობა,
ჩვენ მადლობლები უნდა ვიყოთ...
არა პყოლია
უფრო ერთგული შვილი მამულს და მას ეპუთვნის
მხოლოდ სამშობლოს სიყვარულის მონოპოლია.

- VI.** ის ხომ არ იდგამს ეკლის გვირგვინს, ვისი მახვილიც
უგნურება და უმეცრება არის რეგვენთა?
ვისაც ჰგონია, რომ ამაგი არ დაუფასეს
და ვისაც უნდა მის გარშემო შექმნას ლეგენდა?
- VII.** სად არის მისი აგებული სვეტიცხოველი?
თაყვანისცემით გაბერილმა პარანოიქმა
გულუბრყვილონი როგორ უნდა დაიმორჩილოს,
რომ განდიდების წყურვილი და უინი მოიკლას?
- VIII.** ო, ნუთუ იგი იმ იმედით დაიარება,
რომ გაჩუმდება და არავინ არაფერს იტყვის?
ვინც არის-მეთქი მხოლოდ სახელს დახარბებული,
ის ხომ არ იდგამს წამებულის ეკლიან გვირგვინს?
- IX.** ვინ ცდილობს ხალხი შეცდომაში რომ შეიყვანოს?
ვით შეიფერებს ეკლის გვირგვინს თავი სახედრის?
ამ ქვეყანაზე თავის ფუსფუსს,
თავის ღოღიალს,
თავის უბადრუკ არსებობას რატომ გვაყვედრის?
- X.** ის ხომ არ იდგამს ეკლის გვირგვინს, ვინც ქვეყანაზე
დაბადებული არის მლიქნელად?
საითაც ქარი დაუბერავს, ვინც მხოლოდ იქით
გადაყვლეფილი სინიდისით გადიზნიქება?
- XI.** ის ხომ არ იდგამს ეკლის გვირგვინს, ვინც კაცს გულგრილად
გულს უხეთქაგს და მერე უხდის საკადრის ქელებს?
ო, ეკლის გვირგვინს ვისი ხელი ეპოტინება,
რა უნდა მასთან ანგარებით დაკრუნებულ ხელებს?
- XII.** ო, ვინც განცხომას ვერასოდეს ვერ შეელევა,
ტანჯვა არ იცის და ერთობა სხვებზე ქირქილით,
ის ხომ არ არის?
დააკვირდით...
ვის უნდა თავი,
რომ დაიმშვენოს წამებულის ეკლის გვირგვინით?..

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა
მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი
პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების
ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) **10. რის თქმა სურს ავტორს სიტყვებით:** „ნავში წყალი თუ უხაპია?“
 ა) მიუძღვის თუ არა დამსახურება ნავის გადარჩენაში?
 ბ) მიუძღვის თუ არა დამსახურება საზოგადოების წინაშე?
 გ) შეიტანა თუ არა წვლილი ზღვიდან ადამიანების გამოყვანაში?
 დ) შეიტანა თუ არა წვლილი საქართველოს საზღვრების გაფართოებაში?
- (1) **11. კინ „ეპოტინება“ III სტროფის მიხედვით „ეკლის გვირგვინს“?**
 ა) ის, ვინც „მატიანის ფოლიანტზე“ მუშაობისას გადაღლილა.
 ბ) ის, ვისაც საზოგადოებისათვის დიდი მსხვერპლი აქვს გაღებული.
 გ) ის, ვისაც საზოგადოებისათვის მსხვერპლის გაღება არ შეუძლია.
 დ) ის, ვისოფისაც საზოგადოება სრულიად არაფერს ნიშნავს.

- (1) 12. სტროფის მიხედვით, აგტორის რა დამოკიდებულება ჩანს სიტყვებში: „ჩვენ მადლობ-ლები უნდა ვიყოთ...“
- ა) აგრესიის შემცველი.
  - ბ) მადლიერებით სავსე.
  - გ) სარკაზმის შემცველი.
  - დ) სიყვარულით სავსე.
- (1) 13. რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „სამშობლოს სიყვარულის მონოპოლია“.
- ა) დაუშვებელია პატრიოტიზმი მხოლოდ ერთი ადამიანის პრივილეგია იყოს.
  - ბ) პატრიოტიზმი მხოლოდ ერთი ადამიანის პრივილეგია შეიძლება იყოს.
  - გ) პატრიოტიზმი „მამულს თავისი სიყვარული“ უნდა უწყალობოს.
  - დ) საზოგადოება მუდამ პატრიოტის მადლობელი უნდა იყოს.
- (1) 14. რა შემთხვევაშია შესაძლებელი, „რეგვენთა უგნურება და უმეცრება“ იქცეს „მახვილად“?
- ა) როდესაც ვინმე ამგვარი ადამიანების უმეცრებას ამხელს.
  - ბ) როდესაც ვინმე მახვილით უსწორდება ამგვარ ადამიანებს.
  - გ) როდესაც ვინმეს ამგვარმა ადამიანებმა „ამაგი არ დაუფასეს“.
  - დ) როდესაც ვინმე წარმატებას აღწევს ამგვარი ადამიანების მეშვეობით.
- (1) 15. აგტორის აზრით, როგორ პიროვნებას შესწევს ძალა ააგოს „სვეტიცხოველი“?
- ა) პიროვნებას, რომელსაც არ ძალუს „დაიდგას თავზე ეკლის გვირგვინი“.
  - ბ) პიროვნებას, რომელსაც სურს „განდიდების წყურვილი და ჟინი მოიკლას“.
  - გ) პიროვნებას, რომელსაც სურს დაიმორჩილოს გულუბრყვილო ადამიანები.
  - დ) პიროვნებას, რომელსაც შესწევს ძალა „დაიდგას თავზე ეკლის გვირგვინი“.
- (1) 16. რა უნდა მოიმოქმედოს საზოგადოებამ, თავიდან რომ აიცილოს VIII სტროფში აღნიშნული ხიფათი?
- ა) არ უნდა გაჩუმდეს და სიმართლე თქვას.
  - ბ) არ უნდა დახარბდეს სახელის მოხვეჭას.
  - გ) დაიდგას „წამებულის ეკლიანი გვირგვინი“.
  - დ) იმედითა და რწმენით შეხვდეს მომავალს.
- (1) 17. რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „გადაყვლეფილი სინიდისი“.
- ა) სინდისზე ხელის აღებას.
  - ბ) სინდისით აღძრულ სინაზულს.
  - გ) სინდისით გამოწვეულ ტანჯვას.
  - დ) სინდისის კარნახით ცხოვრებას.
- (1) 18. რა სიმბოლური დატვირთვა აქვს ამ ლექსში „ეკლის გვირგვინს“?
- ა) იგი გამოხატავს იესოს მიერ გაწეულ ღვაწლს.
  - ბ) იგი გამოხატავს რწმენისათვის გაწეულ ღვაწლს.
  - გ) იგი გამოხატავს ოჯახისათვის გაწეულ ღვაწლს.
  - დ) იგი გამოხატავს ხალხისათვის გაწეულ ღვაწლს.
- (1) 19. რა არის ამ ნაწარმოების უმთავრესი აზრი?
- ა) საზოგადოებამ უნდა უზრუნველყოს ის, რომ უდირს ადამიანს დაუმსახურებელი პატივი არ მიეგოს.
  - ბ) საზოგადოებამ უნდა უზრუნველყოს ის, რომ დირსეულ ადამიანს ტკივილი ყოველთვის აარიდოს.
  - გ) ჩვენს საზოგადოებაში დირსეული ადამიანი დამსახურებულადაა დაფასებული.
  - დ) ჩვენს საზოგადოებაში დირსეული ადამიანი ყოველთვის ჩრდილში დგას.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

უკანადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერითი დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გათვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადაღებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწერებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტექსტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯდაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულა 25.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა მორალურ-ეთიკურ პრობლემებს სვამს ავტორი მოცემულ ტექსტში.
- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი საოქმედი და რა მსატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება მოცემულ ტექსტში წამოჭრილი პრობლემების მიმართ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ოთარ ჭილაძის რომანში „ყოველმან ჩემმან მპოვნელმან“ მისთვის საყვარელი მიტოს მოსახებნად წასული ანეტა მესაფლავე იაგორამ შეურაცხყო, რის შემდეგაც გოგონას დამბლა დაეცა: ანეტა ცაცხვის ძირას იჯდა, ფეხები შალით ჰქონდა შეფუთვნილი და მიტოს უსმენდა:

— თბილისში წაგიყვან... ექიმებს დაგახვევ. აი, ნახავ, ყველაფერი კარგად იქნება... ოღონდოდონდ მაპატიე... მიყვარხარ, გესმის? კი არ მეცოდები, მიყვარხარ, — ამბობდა მიტო.

„აი, ოურმე რა ყოფილა ჩემი ჯვარი“, — ფიქრობდა იგი. ბავშვობიდან იცოდა, ყველა ადამიანი თავის ჯვარს რომ ზიდავს და მხოლოდ მისთვის განკუთვნილ გოლგოთაზე ადის ბოლოს, რათა იქ სამუდამოდ გაქრეს ანდა მეორე სიცოცხლე დაიწყოს, პირველით დამსახურებული, მაგრამ უკვე სხვათა საკუთრება. მამისაგან იცოდა ქს, მამამ შთააგონა, მაგრამ მამა ისე გარდაიცვალა, ვერ გაიგო, რა ჯვარს ეზიდებოდა იგი...

მამამისი კანცელარიის უბრალო მოხელე იყო, მთელი სიცოცხლე არზებსა და საჩივრებს ათეთრებდა, ოქმებითა და ბრძანებებით ჰქონდა თავი გამოტენილი და ნათესავებიცა და ნაცნობებიც ერთ უფხო, ხელმოცარულ კაცად თვლიდნენ. მიტომ ესეც ბაგშვობიდანვე იცოდა და ბაგშვობიდანვე იტანჯებოდა, რადგან მამას აღმერთებდა, მაგრამ, ამავე დროს, სხვა გიმნაზიულებივით, არ შეეძლო, თავი მოეწონებინა მამით. მათი ოჯახიც, ერთი შეხედვით, ოჯახად ითვლებოდა, ოდესადაც მდიდარი და სახელოვანი, გვარიშვილობით სხვაზე მეტი თუ არა, ნაკლებები არ იყვნენ, მაგრამ როცა სხვა ოჯახებში აულაგებლად იყო სუფრა გაშლილი და სტუმრები

ბის განუწყვეტელი ქრიამული იდგა, ამათ ოჯახში პირველად მოხვედრილ კაცს, მოსალოდნელი ანდა უკვე გადატანილი უბედურების მძაფრი შეგრძნება ეუფლებოდა. ასე ეგონა მიტოს, რადგან უპირველეს ყოვლისა თვითონ იყო ამ შეგრძნებით შეპყრობილი, იმასაც ხვდებოდა, მისი მშობლები უმწეონი რომ იყვნენ, ამ შეგრძნებისგან გაეთავისუფლებინათ იგი და დაშინებული თუ ბედს შეგუებული ადამიანების შემაძრწუნებელი მორჩილებით აგრძელებდნენ ცხოვრებას. იმის მაგივრად, რომ რამე ედონათ, მრავალრიცხოვანი და გავლენიანი ნათესავებისათვის დახმარება ეთხოვათ, დაუნანებლად, დაუფიქრებლად ყიდდნენ, რისი გაყიდვაც შეიძლებოდა, რათა შვილისათვის არ მოეკლოთ არაფერი, მათ შვილსაც კეთილშობილთა გიმნაზიაში ესწავლა და არ გამოკლებოდა ტოლ-ამხანაგებს.

მიტომ იცოდა, რა უჯდებოდათ მშობლებს მისი სწავლა-განათლება, რის ფასად უნარჩუნებდნენ ისინი შვილს ხალხში ტრიალის შესაძლებლობას და ყოველთვის ზედმეტად აღგზნებული და დაძაბული, თავგანწირულად სწავლობდა, დღე და დამეს ასწორებდა, წიგნების მტვრითა პქონდა პირი გამოვსებული, მარტო იმიტომ კი არა, სხვებზე მეტი რომ ცოდნოდა, სხვებისათვის რომ უჯობნა ცხოვრებაში, არამედ – თავისი ოჯახის უბედურების მიზეზს რომ ჩასწვდენოდა და დროულად ამოეცნო, რომელი ჯვრის მტვირთველი უნდა ყოფილიყო თავად, რომელ გოლგოთაზე აეტანა თავისი ჯვარი. „არავინ შეიჯავრო, შვილო, სიძულვილი გაგანადგურებსო“, – ეუბნებოდა დედა, თითქოს ხვდებოდა, მათ ოჯახში დაბადებული ბავშვი სიძულვილისათვის რომ უფრო იქნებოდა განწყობილი, ვიდრე სიყვარულისთვის. „ყველა საქმე ქვეყნისათვის საკეთილდღეო საქმეა, თუკი გოყვარს და თუკი კეთილსინდისიერად ემსახურებიო“, – ეუბნებოდა მამა, როცა თვითონ კალმისაგან ბებერები პქონდა თითებზე გაჩენილი ყოვლად უაზრო და უსარგებლო შრომისაგან, რადგან სხვებსაც, მასზე ახალგაზრდა მოხელეებს, მასზე სწრაფად შეეძლოთ არზებისა და უწყებების გადათვორება, მაგრამ მამამისს ლამაზი ხელი პქონდა და ამის გამო ითმენდნენ ალბათ სამსახურშიც.

კანცელარიიდან რომ მობრუნდებოდა, ახლა სახლში მიუჯდებოდა მაგიდას და ისევ წერდა... რას წერდა, არავინ იცოდა. ცოლს დიმილით იშორებდა, რა გინდა, თავს ვიქცევო და შუადამემდე წერდა. ცოლი არასოდეს საყვედურობდა, თუმცა სანამ მისი მეუღლე „თავს იქცევდა“, მათი ბიძაშვილ-მამიდაშვილები შეუფერხებლად მაღლდებოდნენ ცხოვრების კიბეზე, ჩინ-მენდლებით იტვირთებოდნენ და დღითი დღე იმატებდნენ გავლენასა და პატივს. ეს კი, წერდა, თავაუდებლად, დაუზარებლად, ჯიუტად, თაბახს თაბახზე ავსებდა, სანამ სარკმელი არ გადათეთრდებოდა ხოლმე. მერე ნაწერს უჯრაში ჩაკეტავდა, სასწრაფოდ გადაიწერდა პირჯვარს, ხატისაკენ თვალგაქცეული, ლამპას ჩაქრობდა და წვებოდა, ერთი-ორი საათის მერე ისევ კანცელარიის მაგიდას რომ მიჯდომოდა და თავისი ლამაზი ხელით უსასრულოდ და კეთილსინდისიერად ეთეთორებინა ოქმები და ბრძანებები.

– რასაც შენ აკეთებ, ისიც საქვეყნო საქმეა? – ვერ მოითმინა ერთ დღეს მიტომ, მაგრამ ამით ახალი სატანჯველი და ახალი სანანებელი მიიმატა მხოლოდ.

მისმა შეკითხვამ მამამისი შეაკრთო, ოდნავ აუთორითოლდა კალმიანი ხელი, თქმით კი, არაფერი უთქვამს, დარცხვენილად თუ დამნაშავედ გაუდიმა შვილს და წერა გააგრძელა. მერე მიტო ოდესაში წავიდა, ახლა იქ ჩაეფლო წიგნებში და ერთფეროვნად გაიჭიმნენ უნივერსიტეტის ნაცრისფერ კედლებში სანახევროდ მშიერი სტუდენტობის წლები. „არაფერი გამომიგზავნოთ. მე კარგად ვარ, თავს მიხედეთ“, – წერდა იქედან მშობლებს, რადგან ძილის წინ, ერთი წამით რომ წარმოიდგენდა, რამხელა ტვირთად აწვა თავის ხელმოკლე ოჯახს, სიმწრისა და სიბრაზისაგან ლამის გული გასკდომოდა. მერე, მშობლების სიკვდილის მერე მიხვდა მიტო, რომელი ჯვარი ამოერჩია მამამისს, რომელ ჯვარს ეზიდებოდა ეს ჩუმი და შეუმჩნეველი კაცი, რომელსაც, მოწაფესავით, მთელი სიცოცხლე მელნით პქონდა თითებით მოთხუპნული და რომელსაც ნათესავებიც ამადლიდნენ სალამს. როცა ოდესიდან დაბრუნებულმა მიტომ მღელვარებისგან ათროლებული ხელით გახსნა მამის უჯრა და მისი ნაწერები ამოიღო, პირველად გაოცებისგან პირი დაადო. მერე ნაწერის სილამაზემ, სისუფთავემ და სისადავემ ააფორიაქა და დიდხანს იდგა ასე, მამისეულ მაგიდასთან. ერთ ხელში სტამბურად გამოცემული „ქილილა და დამანა“ ეჭირა, მეორეში კი, იგივე წიგნი, ოდონდ მამის ხელით გადაწერილი.

ახლაც, მაკაბელების ცაცხების ძირას გაჩერებულს, რატომდაც მამის ნაწერი დაუდგა თვალწინ და ეს პატარა გოგო, ტლანქი ვნებით გადათელილი, დაკინებული და დადამბლავებული, მართლაც გავდა რადაცით მამამისის ლამაზი ხელით გამოყვანილ ქართულ ასოებს, რადაცით კი არა, სისადავით, სიმსუბუქითა და სინათლით, და უკვე მტკიცედ იცოდა, ეს რომ იყო მისი ჯვარი, შალით ფეხებშეფუთვილი და შემარიგებლად მომდიმარი გოგო. სხვას თუ ვერაფერს უშველიდა, ბორბლებიან სავარძელში უნდა ჩაესვა და იმასთან ერთად შესდგომოდა მხოლოდ და მხოლოდ მისთვის განკუთვნილი გოლგოთისაკენ მიმავალ გზას. ეს იყო მისი მოვალეობა, თუ კი ვერ გადაარჩინა, ახლა აღარ უნდა მიეტოვებინა იგი და მოევლო და ეპატრონა, როგორც მა-

მამისი უვლიდა და პატრონობდა ქართულ კალიგრაფიას, როცა სხვას აღარავის ეცალა საამოსოდ.

ა) წაკითხულის გაზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

(1) 10. რა შთააგონა მიტოს მამამისმა?

- ა) იზრუნოს თავის მოვალეობაზე და არ ზიდოს მისთვის განკუთვნილი ჯვარი.
- ბ) იძოვოს თავისი მოვალეობა და კეთილსინდისიერად აღასრულოს იგი.
- გ) იზრუნოს მხოლოდ დდიურ საჭიროებებზე და არ იფიქროს მოვალეობაზე.
- დ) იძოვოს თავისი მოვალეობა და იზრუნოს დდიურ საჭიროებაზე.

(1) 11. რატომ თვლიდნენ ნაცნობები და ნათესავები მიტოს მამას „ერთ უფხო, ხელმოცარულ ფაცად“?

- ა) იმიტომ, რომ ცდილობდა მატერიალური კეთილდღეობის მოპოვებას.
- ბ) იმიტომ, რომ გავლენიან ნათესავებს სოხოვდა დახმარებას.
- გ) იმიტომ, რომ კანცელარიის უბრალო მოხელე იყო.
- დ) იმიტომ, რომ მათსავით სახელოვანი გვარიშვილი არ იყო.

(1) 12. ბავშვობაში მიტოს რა სულიერ განცდას იწვევდა მამის მდგომარეობა?

- ა) შიშს, რადგან ეგონა, მამა ვერ შეძლებდა მისთვის განათლების მიცემას.
- ბ) გულგრილობას, რადგან მისთვის სულერთი იყო მამის მდგომარეობა.
- გ) არასრულფასოვნების განცდას, რადგან არ შეეძლო მამით ეამაყა.
- დ) სიამაყეს, რადგან შეეძლო მამის მდგომარეობით თავი მოეწონებინა.

(1) 13. რა უმთავრესი მიზანი ამოძრავებდა მიტოს, როდესაც სწავლაში „დღე და ღამეს ასწორებდა“?

- ა) ცოდნის მეშვეობით გაერკვია საკუთარი ადამიანური მოვალეობა.
- ბ) ცოდნის მეშვეობით უჯობნა გიმნაზიელი თანატოლებისათვის.
- გ) ცოდნის მეშვეობით მოეპოვებინა მატერიალური კეთილდღეობა.
- დ) ცოდნის მეშვეობით მოეპოვებინა მშობლების პატივისცემა.

(1) 14. რომელ ციტატაშია გამოყენებული მეტაფორა?

- ა) „დაუზარებლად, ჯიუტად, თაბახს თაბახზე ავსებდა“.
- ბ) „კალმისაგან ბებერები ჰქონდა თითებზე გაჩენილი“.
- გ) „წიგნების მტვრითა ჰქონდა პირი გამოვსებული“.
- დ) „სანამ სარკმელი არ გადათეთრდებოდა ხოლმე“.

(1) 15. რატომ შეაკრთო მამა მიტოს შეკითხვამ – „რასაც შენ აკეთებ, ისიც საქვეყნო საქმეა?“

- ა) იმიტომ, რომ თავისი შეკითხვით შვილი მამისადმი პატივისცემას გამოხატავდა.
- ბ) იმიტომ, რომ მამა თვლიდა, მისი შრომა მართლაც უსარგებლო იყო.
- გ) იმიტომ, რომ მამამ შვილის შეკითხვაში გულგრილი დამოკიდებულება იგრძნო.
- დ) იმიტომ, რომ მამამ შვილის მიერ დასმულ შეკითხვაში ირონია იგრძნო.

(1) 16. რა არის მიტოს მამის ხასიათის განმსაზღვრელი ნიშანი?

- ა) ისტორიულ-კულტურული ტრადიციების ღრმა პატივისცემა.
- ბ) პროფესიისადმი პასუხისმგებლობის განსაკუთრებული გრძნობით მიღებობა.
- გ) ბედს შეგუებული ადამიანისათვის დამახასიათებელი უნაყოფობა.
- დ) საზოგადოებაში მიღებული ცხოვრების წესის ერთგულება.

(1) 17. ოდესიდან დაბრუნების შემდეგ რამ შეცვალა მიტოს დამოკიდებულება მამის მიმართ?

- ა) იმის გააზრებამ, რომ მამა თურმე კეთილშობილურ საქმეს ემსახურებოდა.

- ბ) იმის გახსენებამ, რომ მამას „ნათესავებიც ამადლიდნენ სალამს“.
 გ) იმის გაგებამ, რომ მამამ უმნიშვნელო სამსახურში გაატარა ცხოვრება.
 დ) იმის განცდამ, რომ მამის გარდაცვალება აუნაზღაურებელი დანაკლისი იყო.

- (1) **18. რით არის ძვირფასი მიტოსათვის „დაკნინებული და დადამბლავებული“ ანეტა?**
 ა) მიტო განიცდის დანაშაულის გრძნობას ანეტას წინაშე.
 ბ) მიტოს სურს, ანეტას მოვლით საკუთარ ცხოვრებაზე შური იძიოს.
 გ) მიტოს სურს, ანეტას პატრონობით ბავშვობის ცოდვა გამოისყიდოს.
 დ) მიტოს ანეტამ ცხოვრების უმთავრესი აზრი და მიზანი აპოვნინა.

- (1) **19. რა არის მოცემული ტექსტის უმთავრესი აზრი?**
 ა) ადამიანისათვის ცხოვრების მიზნის პოვნა და მისი აღსრულებაა მთავარი.
 ბ) ადამიანისათვის ხებისმიერი ხერხით საზოგადობაში თავის დამკვიდრებაა მთავარი.
 გ) ადამიანისათვის პირადი და ოჯახური კეთილდღეობის მოპოვებაა მთავარი.
 დ) ადამიანისათვის დაჩაგრული ადამიანის პოვნა და მასზე ზრუნვაა მთავარი.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

უკრადლებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიოდიაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არააღესატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იძღვნად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკელებე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტექსტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც **არ სწორდება** (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯდაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულა 25.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა მორალურ-ეთიკურ პრობლემებს სვამს ავტორი მოცემულ ტექსტში.
- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი საოქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება მოცემულ ტექსტში წამოჭრილი პრობლემების მიმართ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

IV გარიანტი

I. ქართული ენა

1. 1. – ვ); 2. – თ); 3. – დ); 4. – გ).
2. I შეცდ. 2, 4, 5, 7; II უშეცდ. 1, 3, 6.

3. სანამ მტკვარი ჯებირებში მოექცეოდა, დედაქალაქში რამდენიმე დიდი თუ მცირე კუნძული იყო, რომლებიც თავადაზნაურობას ეკუთვნოდა. მათ შორის სიდიდით გამოირჩეოდა ვორონცოვის ხიდთან მდებარე კუნძული. იგი დიდი ხნის განმავლობაში ორბელიანების საკუთრება იყო.

მე-19 საუკუნის დამდეგს კუნძული გენერალ მადათოვის მფლობელობაში გადავიდა. მას, როგორც ოჯახის მეგობარს, ორბელიანების მემკვიდრეობმა კუნძულიც დაუთმეს და სასახლის გვერდით არსებული მიწის ნაკვეთიც. იმ დროიდან თბილისელები კუნძულს მადათოვისას უწოდებდნენ. მსხმოიარე ბაღებით განთქმული კუნძული ახალი მეპატრონების ხელში გაპარტახდა. მოგვიანებით იმათ ბაღები გაჩეხეს, რათა აქ მცირე საწარმოები დაეარსებინათ. ამით მათ კუნძულს სხვა ფუნქცია შესძინეს. გასული საუკუნის 30-იან წლებში მდინარის ტოტი ამოაშრეს და კუნძულმაც არსებობა შეწყვიტა.

4.

I. კრიტერიუმი

№	ტექსტის ორგანიზება	ქულები
1.	ტექსტი ორგანიზებულია და პასუხი გაცემულია სამივე მითითებაზე.	3
2.	ტექსტი ორგანიზებულია და პასუხი გაცემულია ორ მითითებაზე ან პასუხი გაცემულია სამივე მითითებაზე, მაგრამ ტექსტი არ არის სათანადოდ ორგანიზებული.	2
3.	ტექსტი ორგანიზებულია, მაგრამ პასუხი გაცემულია მხოლოდ ერთ მითითებაზე ან პასუხი გაცემულია ორ მითითებაზე, მაგრამ ტექსტი არ არის სათანადოდ ორგანიზებული და/ან დავალება ნაწილობრივ არააღეკვატურადა გაგებული.	1
4.	ტექსტი არ არის სათანადოდ ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია მხოლოდ ერთ მითითებაზე ან დავალება არააღეკვატურადა გაგებული.	0 ნაწილი არ სწორდება

II. კრიტერიუმი

№	დასაბუთება	ქულები
1.	დამაჯერებლადა დასაბუთებული სამივე მითითება და გამუარებულია შე-საბამისი მაგალითებით.	4
2.	დამაჯერებლადა დასაბუთებული ორი მითითება და მესამე – ნაწილობრივ.	3
3.	დამაჯერებლადა დასაბუთებული ერთი მითითება და ორი – ნაწილობრივ.	2
4.	ნაწილობრივ არის დასაბუთებული სამივე მითითება ან დამაჯერებლადა დასაბუთებული ორი მითითება, მაგრამ ერთი მითითება არ არის დასაბუთებული.	1
5.	ნაწილობრივ არის დასაბუთებული მხოლოდ ორი მითითება და მესამე არ არის დასაბუთებული ან დასაბუთებულია მხოლოდ ერთი მითითება, დანარჩენი ორი არ არის დასაბუთებული.	0

III. კრიტერიუმი

№	ორიგინალური აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში გამოვლინდა ორიგინალური აზროვნება და/ან ზოგადი განათლება.	1
2.	ნაშრომში არ გამოვლინდა ორიგინალური აზროვნება და/ან ზოგადი განათლება.	0

IV. კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება. გვხვდება ორიოდე სტილისტური ხარვეზი.	3
2.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, მაგრამ გვხვდება სტილისტური ხარვეზები.	2
3.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება არაადეკვატური ლექსიკა და სტილისტური ხარვეზები.	1
4.	ნაშრომი სტილისტურად გაუმართავია.	0

V. კრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია, სინტაქსი	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	3
2.	არ არის დაშვებული ოთხზე მეტი შეცდომა.	2
3.	არ არის დაშვებული ექვსზე მეტი შეცდომა.	1
4.	დაშვებულია ექვსზე მეტი შეცდომა.	0

VI. კრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის დაშვებული სამზე მეტი შეცდომა.	1
2.	დაშვებულია სამზე მეტი შეცდომა.	0

II. ქართული დიტერატურა

5. შუშანიკის დამოკიდებულება საერო დიდების მიმართ ჩანს მის სიტყვებში, ეს სამკაულები ამ ცხოვრებაში აღარ მჭირდებაო. ვარსექნმა „ყრმაი ერთი“ ხუცესს დედოფლის სენაკში გაუგზავნა. სიტყვა „განკაფოს“ ნიშნავს – გაცვითოს (მოიხმაროს). შუშანიკს გაუხარდა, როდესაც გაიგო, რომ ვარსექნი სამკაულებს ითხოვდა. „მერმეცა იპოოს ვინმე“. 1ქ.
1. სამკაულები აღარ მჭირდებათ 1ქ.
  2. დედოფლის სენაკში გააგზავნა მონა ხუცესის დასაბარებლად 1ქ.
  3. გაცვითოს 1ქ.
  4. გაუხარდა 1ქ.
  5. „მერმეცა იპოოს ვინმე“ 1ქ.
6. ავთანდილ იმიტომ ვეღარ გამოადგება მეფესა და მის „სპას“, რომ სულიერი წონასწორობა დაკარგული აქვს. ავთანდილმა ფიციო აღუთქვა ტარიელს, რომ დაბრუნდებოდა მასთან. ტარიელის მდგომარეობა გადმოცემულია სტრიქონში – „ჭირნი მისგან უნახავნი, დია, ვისმცა გარდუხდიან?“ ჩემებრ ტანჯული, რკინაც კი დარბილდებაო. ავთანდილი ჰპირდება ვაზირს, რომ საჭიროების შემთხვევაში, დახმარებას გაუწევს მას.
1. ხულიერი წონასწორობა დაკარგული აქვს 1ქ.
  2. მასთან დაბრუნებას დაპირდა 1ქ.
  3. „ჭირნი მისგან უნახავნი, დია, ვისმცა გარდუხდიან“ 1ქ.
  4. ჩემებრ ტანჯული, რკინაც კი დარბილდება 1ქ.
  5. დახმარებას 1ქ.
7. ამ მონაკვეთში ჩანს ავტორის ირონიული (სარკასტული, დამცინავი) დამოკიდებულება იმ ქართველთა მიმართ, რომელთაც სჯერათ: ვისაც ბალანი ბლომად აქვს ტანზე მოდებული, ის ბედინერია. ავტორი გულისხმობს, რომ ლუარსაბი უზნეო პიროვნება იყო. ლუარსაბს უშფოთველ ცხოვრებას არდვებს „ფიქრი და ზრუნვა“. ლუარსაბის აზრით, ადამიანის დანიშნულებაა სმა-ჭამა და ძილი. ავტორი ბოლო წინადადებაში აკრიტიკებს ქართველი კაცის უდარდელობას, ქარაფშუტობას.
1. ირონიული 1ქ.
  2. უზნეო პიროვნებაა 1ქ.
  3. ფიქრი და ზრუნვა 1ქ.
  4. სმა-ჭამა და ძილი 1ქ.
  5. უდარდელობას 1ქ.
8. მინდია ფერისცვალებამდე „ბრმა“ და „ყრუ“ იმიტომ იყო, რომ ბუნების სრულყოფილი აღქმის უნარი არ ჰქონდა. „ყველასაც თურმე ენა აქვს“. მინდია გააოცა საკუთარმა ფერისცვალებამ. ქაჯებმა მინდიას სიბრძნე გველად მოაჩვენეს. ქაჯებს სურდათ, მინდიას კერძის გასინჯვის სურვილი არ გასჩენოდა.
1. ბუნების ენა არ ეხმოდა 1ქ.
  2. ყველასაც თურმე ენა აქვს 1ქ.
  3. გაოცდა 1ქ.
  4. სიბრძნე გველად მოაჩვენეს 1ქ.
  5. რომ ამ კერძის გასინჯვის სურვილი არ გასჩენოდა 1ქ.
9. სიტყვები „მშობელო დედავ“ მიემართება სამშობლოს. „ისევ წამების ჯვარი აგეიდეს“. მეოთხე სტრიქონში გამოყენებულია მეტაფორა. ამ სტრიქონში გამოხატულია ხალხის მწუხარება (ელდა, თავზარდაცემა). ამ სტრიქონში იგულისხმება, რომ ბრძოლა დამთავრდა.
1. სამშობლოს 1ქ.
  2. „ისევ წამების ჯვარი აგეიდეს“ 1ქ.
  3. მეტაფორა 1ქ.
  4. მწუხარება 1ქ.
  5. ბრძოლა დამთავრდა 1ქ.

წაკითხულის გააზრება

10. ა) ----- 1. 11. ა) ----- 1. 12. ა) ----- 1. 13. ა) ----- 1. 14. ღ) ----- 1.
 15. ღ) ----- 1. 16. ა) ----- 1. 17. ა) ----- 1. 18. ღ) ----- 1. 19. ა) ----- 1.

წერითი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, **უასეუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.**

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება, ან ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

თუ ნამუშევარი დავალებას უპასუხებს, იგი უნდა გასწორდეს ქვემოთ მოცემული შეფასების სქემის მიხედვით.

Nº	კრიტერიუმები	კრიტერიუმების განმარტება	მაქსიმალური ქულა
I	დავალების ადეკვატურად გაგება და გააზრება	აბიტურიენტს მოეთხოვება დავალების ადეკვატური გაგება და ტექსტის სიდრომისეული გააზრება.	4
II	ნაშრომის აგება	აბიტურიენტს მოეთხოვება დავალების პირობის სამივე მითითების შესრულება, მსჯელობის თანამიმდევრულობის დაცვა, აბზაცების გამოყოფა და ნაშრომის მონაკვეთების ლოგიკური დაკავშირება ერთმანეთთან.	3
III	მოსაზრებების არგუმენტირება და ადეკვატური ციტირება	აბიტურიენტს მოეთხოვება მსჯელობის დასაბუთება და არგუმენტების გამყარება სათანადო ტექსტური მასალით.	6
IV	ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შეფასება	ნაშრომში უნდა გამოიყოს ტექსტის მხატვრული თავისებურებები და მსჯელობა უნდა დასაბუთდეს სათანადო მაგალითებით.	2
V	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ნაშრომში უნდა გამოვლინდეს აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნება, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, ზოგადი განათლება.	3
VI	ფაქტობრივი შეცდომები	ნაშრომში არ უნდა იყოს დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომები.	1
VII	ლექსიკა და სტილი	აბიტურიენტს მოეთხოვება აზრის ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდ გამოხატვა, აგრეთვე ისიც, რომ ნაწერი სტილისტურად გამართული იყოს.	2
VIII	სინტაქსი	აბიტურიენტს მოეთხოვება სინტაქსური კონსტრუქციების სწორად აგება.	2
IX	მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია	აბიტურიენტს მოეთხოვება სალიტერატურო ენის ნორმების (მორფოლოგია, ორთოგრაფია, პუნქტუაცია) დაცვა.	2

I კრიტერიუმი

№	დავალების აღეპვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა აღეპვატურადა გაგებული, ტექსტი ლრმადაა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი საოქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წელი.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი აღეპვატურადა გაგებული.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მთლიანობაში აღეპვატურადა გაგებული და გააზრებული, ოუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან ტექსტის არააღეპვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არააღეპვატურადა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მთლიანობაში არააღეპვატურადა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი. დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადაღებით იქნება პასუხი გაცემული.	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

IV კრიტერიუმი

Nº	ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შეფასება	ქულები
1.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის არაერთი მხატვრული თავისებურება და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის ერთი მხატვრული თავისებურება და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითით.	1
3.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის მხატვრული თავისებურებები, მაგრამ არ არის დასაბუთებული კონკრეტული მაგალითებით; ანდა ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ტექსტის მხატვრული თავისებურებები.	0

V პრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლებაც და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI პრიტერიუმი

№	ფაქტობრივი შეცდომები	ქულები
1.	ნაშრომში არ არის დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომა.	1
2.	ნაშრომში დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომა.	0

VII პრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდე სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VIII პრიტერიუმი

<i>Nº</i>	<i>სინტაქსური კონსტრუქციები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში დაშვებულია ერთი სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია ორი სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია ოთხი მეტი სინტაქსური შეცდომა.	0

IX პრიტერიუმი

<i>Nº</i>	<i>მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია</i>	<i>ქულები</i>
1.	არ არის ოთხზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	0